

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:08 | 4:22 | 4:14 | 4:28

מוצאי שבת 5:20 | 5:21 | 5:19 | 5:22

רבינו תם 5:59 | 5:58 | 5:56 | 6:00

משכיל לדוד

מעלת מידת החסד

"כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כד, ז)

זוהי השבועה שהשביע אברהם את אליעזר, לקחת אשה ליצחק רק מארץ מולדתו שהיא חרן. והקשה הר"ן בדרשותיו, מדוע הצריך אברהם את אליעזר לקחת אשה ליצחק דווקא ממולדתו ולא מבנות ארץ כנען. והרי הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, ומה ההבדל ביניהם.

ונראה לתרץ שידע אברהם שאף על פי שגם בחרן עבדו עבודה זרה, מכל מקום הייתה טבועה בהם מידת החסד, ולמי שיש מידת החסד, אפילו שיש לו הנהגות לא טובות סופו שיבנה ויגדל. וכמו שכתוב (תהילים פט, ג) "עולם חסד יבנה". "העולם" הוא האדם בבחינת עולם קטן. לומר, שאם יש באדם חסד - הוא "יבנה" ויגדל, ואת זה היה בחרן ולא היה אצל הכנענים.

בארץ כנען היה את סדום ועמורה, שהחסד והצדקה היו לצנינים בעיניהם. ומי שביקש צדקה או מי שנתן צדקה שם היה מיד נהרג. וכפי שמצינו אצל מלך סדום, שביקש מאברהם שיחזיר לו את הנפשות בשביל לשלוט עליהם, שנאמר (בראשית יד, כא) "תן לי הנפש והרכוש קח לך". וכן אצל עפרון החתי דרשו חז"ל (ב"מ פז, א) מדוע נכתב שמו חסר "עפרון" בלא "ר", לרמז שהיה בבחינת מרבה בדברים וממעט במעשים. שבתחילה אמר לתת את הקבר לקבור את שרה בחינם, ולבסוף לא נתן עד שקיבל סכום עתק של ארבע מאות שקל כסף, ולא עוד אלא שדרש את כל הארבע מאות שקלים בכסף "עובר לסוחר" - שהוא כסף משובח. ובתחילה אמר לאברהם "ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא", ורש"י מפרש ש"ביני ובינך" פירושו - לשנינו שאנחנו אוהבים. ומהיכן התיידדו להיקרא אוהבים, אלא ודאי שבשביל לקבל את הכסף קראו אוהב. וזו אם כן הייתה רשעותו של עפרון, שלא חשב על אברהם שמתו מונח לפניו, אלא מתמקח באופן מביש על המחיר, ולבסוף מקבל מחיר מופקע ומופרז. ורק אז מניח לאברהם לקבור את שרה.

בחרן לעומת זאת, אפילו שהיו רשעים הייתה בהם מידת החסד. אצל לבן כתוב (ילקוט שמעוני בראשית רמז ק"ט) שכאשר שמע אליעזר הגיע לחרן וכשראה את התכשיטים שעל ידי אחותו רבקה, חמד בעושרו של אליעזר ויצא לקראתו להורגו. ואליעזר, כאשר ראה את לבן יוצא לקראתו בחרב, אמר שם ה' ופרח באוויר עם כל עשרת גמליו. ואז ראה לבן שאינו יכול לו, מיד אמר לו "בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים" (בראשית כד, לב) ורש"י פירש, "פניתי הבית" - מעבודה זרה. ולמה פינה את ביתו מעבודה זרה, אלא ודאי רצה לארח את אליעזר אצלו בבית, וידע שלא יסכים לבוא לבית שיש בו עבודה זרה. וקשה, הרי הוא יצא להילחם בו ולהורגו, ומדוע פינה מראש את העבודה זרה מביתו. אלא שאף בשעה שהלך לעשות מעשה נורא של רציחה, לקח בחשבון שיתכן שלא יוכל על אליעזר, ומיד התעוררה בליבו מידת החסד שהייתה טבועה בו, ופינה את ביתו

מעבודה זרה, על הצד שאליעזר ינצל ויוכל לבוא לביתו. על כן הזהיר אברהם אבינו את אליעזר לחפש אשה דווקא בחרן, שהיה בהם לכל הפחות את מידת החסד. ובאמת אליעזר מצא את רבקה שהייתה צדקת גדולה, שאף על פי שגרה בין רשעים לא למדה ממעשיהם. וראיה - שכאשר הגיע לבאר שבע וראתה את יצחק מרחוק נפלה על פניה, משום שראתה שכניה עליו. וכתוב ברמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות, מאמר אם כל חי, ח"ג סי' כ"ט) שיצחק לאחר העקידה לקחו אותו המלאכים ולמדו איתו תורה שלש שנים, ומשום כך זכה להשראת השכינה.

נערות רבקה גם התלוו אליה והן לא נפלו על פניהן, כיון שלא ראו את השכינה. וכמו כן כל בנות באר שבע, שראו את יצחק השכם והערב לא יראו ממנו, כי לא זכו לראות את השכינה שהייתה מרחפת עליו. ורק רבקה שהייתה צדקת זכתה לראות את השכינה ועל כן נפלה על פניה.

מה גרם לרבקה להיות צדקת - הפלגתה במידת החסד. וזה מה שראה אליעזר, כיצד ילדה בת שלש שנים מציעה את עצמה להשקות את כל הפמליא ואת הגמלים, ועם כוחה הדל שאבה וחזרה ושאבה עד שהגמלים כילו לשתות. וחישבתי ששאבה לכל גמל לפחות מאה ליטרים, שזהו כמות המים ששותה גמל אחד, כפול עשרה גמלים, נמצא ששאבה לגמלים כמות מרובה מאוד, מלבד מה ששאבה לאנשים. ומידת החסד שהייתה טבועה בה נתנה לה את הכוח לשאוב כמויות עצומות אלו. ולכן זכתה שמיד כשהגיעה לבית יצחק הייתה לה את ברכת שרה אמנו בחלה, בנר ובענן (ב"ר ס, ט"ו).

חז"ל אומרים (ב"ר ס, ח) "יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים", הרי כמה וכמה פרשיות שנתלים בהם הרבה גופי תורה נכתבו ברמז ובקיצור, ואילו את שיחתו של אליעזר עבד אברהם כתבה התורה באריכות ובכפילות. ויש להבין מה יש בשיחתו של אליעזר יותר משאר גופי תורה.

ויש לומר שבפרשה זו של שיחת אליעזר טמונים יסודות מידת החסד שעליהם העולם עומד, ולכן חיפש אשה בעלת חסד, ובחן אותה לפרטי פרטים ודקדוקים של חסד. ומזאת הסיבה נכתבו באריכות ואפילו בכפילות, מעשה החסד של רבקה אמנו.

את גודל מעלת מידת החסד רואים אצל אברהם אבינו, כאשר היה כואב ביום השלישי למילתו ולא היה יכול לקום ממיטתו מחמת הכאבים. הקב"ה בראותו זאת בא לבקרו ביקור חולים, ובכל אופן בזמן שראה את שלושת הערבים ניצבים בפתח האוהל, שחך את מכאוביו ורץ לקראתם. ובמשך יום שלם ראה הקב"ה את מעשה גמילות החסדים שהיה עושה אברהם עם האורחים, כדי להכניסם תחת כנפי השכינה, וראיה מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכניה. ואת זה למד אברהם מהקב"ה בעצמו. כי הרי אברהם היה בטל כולו וכמו שאמר - "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז), ובכל אופן בא ה' לבקרו בשביל לגמול איתו חסד וליטול ממנו אחד משישים מחוליו.

הילולא דצדיקיא

- כב - רבי יששכר דוב רוקח האדמו"ר מבעלז
- כג - רבי יוסף רפאל חזן מח"ס 'חקרי לב'
- כד - רבי גדליה משה מזוועיל
- כה - רבי דוד כהן למג'רבי
- כו - רבי שלום לופס רבה של עכו
- כז - רבי שאול חבה
- כח - רבי אור שרגא

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

איך מבררים על שידוך?

"ואבא היום אל העיני" (בראשית כד, מב)

רש"י במקום מצין שאליעזר מדגיש שהוא בא היום, כדי לרמוז על מעשה נס שאירע לו: "ואבא היום - היום יצאתי והיום באתי, מאן שקפצה לו הארץ".

ובאמת מדוע היה צורך בקפיצת הדרך?

ביאור נחמד לכך מובא בהגדה של פסח 'ומתוק האור', על ידי הסיפור הבא:

הצעת שידוך מכובדת התגלגלה לפתחו של רב חשוב בעבור בנו - בתו של גביר גדול, שהבטיח סדור מלא מכל הבחינות. מאחר שהגביר גר בעיר רחוקה, קמו הרב ובנו, עלו על עגלה והחלו בנסיעה. כאשר הגיע הלילה, נכנסו לפונדק בדרך. ועם בוקר, טרם צאתם להמשך המסע, נגשו לבעל האכסניה והתענינו האם הוא מכיר את הגביר ר' משה?

"אני מכיר" אישר להם בעל הפונדק.

"מה יש לך לומר עליו?" בררו.

"מה אומר לכם על ר' משה? כאשר אני מושיט לו את ידי לשלום עליכם, אני ממהר לספור את אצבעותי, כדי לוודא שאף אחת מהן לא נשארה אצלו... הוא נוכל, רמאי, גנב ושווד". והוא הוסיף ותאר להם עוד ממעלליו של הגביר הנודע, עד שהשתכנעו למשוך ידיהם מן העניין ולשוב הביתה כלעומת שבאו.

בדרך חזור אמר הרב לבנו: "כעת הבנתי לשם מה היה זקוק אליעזר לקפיצת הדרך, כשהלך לחפש אשה ליצחק. תאר לעצמך שהוא היה הולך רגלית, מגיע לאיזושהי אכסניה ומתעניין על לבן ובתואל. מה היו אומרים לו? לבן, חוץ מהשם שלו, כולו שחור. בתואל נקרא על שם גנאי. השידוך אפוא לא היה יוצא אל הפועל..."

לכן דאג הקב"ה לקפיצת הדרך. כך שאליעזר יגיע מיד למקום, בלי לברר מאומה לפני כן!

בענין זה מסופר על מרן הרב אלישיב זצ"ל ששהה בבית ההבראה בנתניה - ומה עשה שם? למד ולמד ולמד, ברציפות והתלהבות, בנעימה ובזמרה. קם כהרגלו בשתים לפנות בוקר והחל ללמוד בהתלהבות.

כשמע שאת הנופשות, אשת אחד מראשי הישיבות סחה, שקול הלמוד הפריע לה לישון. מיד הגיב: "היא באמת צודקת, זה בית הבראה, היא באה לכאן לנוח". וכל לילות שהותו שם גרס בלחישתה: עשרות שנים חלפו, והנכד של הרב אלישיב זצ"ל עלה להיוועץ בו. הציעו לבנו את נכדתו של ראש ישיבה מפורסם. והנה רק הזכיר את שמו קפץ הסבא וקבע: "איננו יכולים להיות מחותנים!" "מדוע?" תמה הנכד.

ואז סיפר לו הרב, שהסתבא אשת ראש הישיבה, הפריע לה בשעתו קול הלימוד הערב, ותבעה להנמיכו. ומכיוון שכך, מסתבר שבאותו בית הילדים לא גדלו על ברכי האבת התורה. מחותנים כאלו, אינם עברונו!

הייחוס כלי לעבודת ה'

לא פעם פוגש אני יהודי עם הארץ המתפאר בהיותו צאצא לשושלת רבנים חשובה. משפחתו בעלת עבר תורני מפואר והוא בעל ייחוס רב, ומשום כך הוא בטוח כי ייחוס זה יעמוד לו לזכות בעולם הבא, כשהוא מצדו אינו משקיע כל מאמץ בעבודת ה' ועוסק בהבלי העולם הזה ובתאוותיו.

ובידי הווה עובדא, ובא לפני יהודי כשפניו שוחקות כאילו היינו מכרים ותיקים. כשהבחין בהבעת פניי שאיני מזהה אותו, שאל בתמיהה: "כיצד ייתכן שהרב אינו מכיר אותי? והרי אני בנו של צדיק פלוני, ואף סבי היה צדיק אלמוני. צדיקים אלו היו גדולים ומפורסמים ולא ייתכן שכבוד הרב אינו מכיר אותם!"

בשומעי את דבריו השבתי לו: "שמעתי אודות אביך הצדיק, ואף הכרתי את סבך שהיה גדול בתורה. אותם אכן מכיר אני בזכות התורה שלמדו, אולם אותך איני מכיר; עליך טרם שמעתי! ואיך תתפאר בזהות אבותיך בזמן שרחוק אתה מצדקותם מרחק רב?"

תפקיד היהודי בעולם הזה הוא לעמול בעבודת ה' ולהתאמץ לקנות את התורה ואת מצוותיה. כך תעמודנה לו זכויותיו בעולם הבא ונשמתו תזכה לישוב לצד נשמות אבותיו הצדיקים. ואל יסמוך רק על זכות האבות שבידו, שאינה מבטחת אותו מפני הפורענות.

אמנם שגורה על לשוננו המשאלה "מתי יגיעו מעשיי למעשי אבותיי", אך מקומה של אמירה זו הוא רק כאשר ייחוס האבות מצטרף לעבודת ה' של הבנים. אולם כאשר הצאצאים

התורה אינה עוברת בירושה

באחד הימים נתבקשתי לבוא ולשאת דברים בשעת חצות הלילה באחת הישיבות הקדושות.

כשהגעתי למקום חשתי התרגשות גדולה למראה ארבע מאות הבחורים השוקדים על תלמודם ועוסקים בתורה. אנשי הצוות של הישיבה הצביעו מתוכם על שלושה בחורים שבעבר היו רחוקים מתורה ומצוות, וכעת זכו לחזור בתשובה שלימה.

עוד אמרו אנשי הצוות שכל אחד משלושת הבחורים המדוברים הינו צאצא והמשך לאחד משלושה צדיקים, עמודי עולם אשר העם היהודי הוגה רבות בספריהם הקדושים.

צמרמורת חלפה בגופי כשראיתי אותם, זכות אבות גדולה נפלה בחלקם להיות צאצאיהם של אנשים גדולים כל כך. אולם מנגד, לימדונו חז"ל שהתורה אינה עוברת בירושה מאב לבן, אלא כל דור צריך לעמול ולהתייגע בה בעצמו כדי לזכות בה.

אמנם אדם שעמל בתורה - יש בכוחה של זכות אבות לסייע בידו, אך בחורים אלו, עד שלא שבו בתשובה - זכות אבותם לא עמדה להם כלל ולא הגנה בעדם. ואילו עתה, כששבו לתורת ה' ולאמונה בו, בודאי זכויות אבותיהם הקדושים מסייעות בידם לראות ברכה בעמלם.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"והמלך דוד זקן בא בימים" (מלכים א. א)

הקשר לפרשה: בהפטרה נאמר: "והמלך דוד זקן בא בימים", וכן בפרשה נאמר: "ואברהם זקן בא בימים". וכמו כן בהפטרה מובא שדוד מסר את המלוכה לפני מותו לשלמה בנו, כפי שמסופר בפרשה שאברהם נתן את כל אשר לו ליצחק.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

נעשו שונאים גמורים

יש טבע רע אצל אוהבי לשון הרע שהם אוהבים תמיד לשאול מה דיבר פלוני עליהם, אפילו אם מידיעת דבר הזה אין נפקא מינה למעשה. וכשאינם רוצים לגלות להם, מפצירים בהם הרבה, עד שמגלים להם, מה דיבר פלוני אודותם, ויש בדברים גנאי עליהם, והם מקבלים את הדבר לאמת גמורה, ומחמת כן נעשו שונאים גמורים.

הניסיונות של אברהם אבינו מחזקים אותנו

"ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" (בראשית כג, ב)

כתוב במדרש (תנחומא וירא פכ"ג) ששרה מתה מחמת שבא אליה השטן ואמר לה שאברהם עקד את בנה יצחק וכמעט הרגו, ומרוב צער נפלה ומתה. אברהם אבינו עמד בניסיון העקידה בגבורה, על אף שרחמי האב על הבן גדולים, וכמו שמצאנו במדרש (ילקוט שמעוני מלכים ב', רמז רנ"ב) שצדקיהו המלך, האחרון למלכי יהודה, היו לו עיני ברזל שלא היה ניתן לפגוע בהן, וכשהוגלה לבבל רצה נבוכדנצר לנקר את עיניו, ועל כן שלח לשחוט את בניו לפניו. והתחיל צדקיהו לבכות מרוב רחמים ועיניו נחלשו, ואז יכולים היו לנקר את עיניו. ואף על פי כן כבש אברהם את רחמיו, וכמו שכתוב "ויילכו שניהם יחדיו" (בראשית כב, ו), לומר שלב שניהם של אברהם ושל יצחק, היו שווים לקדש את שמו של ה', ועמד אברהם לשחוט את בנו יצחק. ואפילו לאחר שאמר לו ה' - "אל תשלח ידך אל הנער", אמר אברהם שלכל הפחות יעשה לו מום קטן או אפילו להטיף ממנו דם, והרי כבר יכול היה לשמוח, על מה שצויה אותו ה' לא ליגע ביצחק ומדוע רצה לחבול בו.

והביאור בזה שצדקים המתחילים במצווה לא רוצים להפסיק, עד שאמר לו ה' - "אל תעש לו מאומה" כי ממנו אני מוציא אומה גדולה. וזהו לימוד שבבילנו, שכאשר אנו מתחילים במצווה עלינו להתמסר לקיומה.

אברהם אבינו שכסבר היה יכול ללכת אל ביתו ברוב שמחה שעמד בניסיון הגדול, וגם בנו נשאר בחיים, הגיע לביתו ושם התבשר שמתה אשתו, ולא עוד, אלא שמתה בסיבת העקידה. וודאי שאדם מן השורה היה מתרעם תרעומת גדולה, שלא זו בלבד שעמד בניסיון גדול כל כך, הרי שגם הצטער צער נורא בפטירת אשתו, וכי "זו תורה וזו שכרה". אבל אברהם אבינו לא התרעם כלל, אלא מיד התעסק בענין קבורתה ובה "לספוד לשרה ולבכותה". ובנוגע לבנו יצחק, לקח אותו לישיבת שם ועבר. ואברהם לא ספד לשרה מפני צערו הפרטי, אלא ספד אותה על שהייתה צדקת גדולה עד מאוד, כמו שכתוב בחז"ל על הפסוק "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (בראשית כג, א), "בת מאה כבת עשרים בלא חטא" (ב"ר נח, א) וזהו הפסד גדול לעולם, והשאירה חלל גדול במותה.

במדינת ונצואלה היה משבר כלכלי חמור. וודאי שכל היהודים התפללו הרבה לה', שיחזק אותם שוב בכלכלתם. והמצב לא נהיה יותר טוב, כי אולי עדיף שאין הרבה חומריות, כי כאשר יש כלכלה משגשגת ממילא יש התדרדרות רוחנית, ולכן אולי עדיף להם עניות מאשר עשירות. ולמעשה, מאז שכלכלת ונצואלה נתונה במשבר, הרוחניות החלה לקפץ הרים וגבעות, והרבה אנשים חזרו בתשובה. וכמו כן היו בחירות לנשיאות ארצות הברית, והיהודים התפללו שמועמד אחד יעלה, וגם אני התפללתי בתוכם. והקפדתי להדגיש בתפילתי שרק בתנאי שיהיה זה טוב ליהודים. כי מי יודע אם זה שחושבים עליו שתהא דעתו טובה על היהודים, באמת יהיה טוב ליהודים מבחינה ביטחונית ורוחנית.

פעמים באים אלי לבקש ברכה על הצלחה בזכייה בלוטו, או להצליח ברישיון נהיגה וכדומה, ואני אומר - מי יודע אם זה טוב לך, שמא אם תזכה בלוטו תרד ברוחניות, או חס ושלום, אולי תעשה תאונה אם תזכה ברישיון הנהיגה. על כל פנים, על האדם להשתדל לקבל את גזירות ה' באהבה, ולכן "מברכין על הרעה כשם שמברכין על הטובה" (ברכות מח, ב), כיון שברעה זו שבאה על האדם, יש בה בודאי טובה שהאדם אינו רואה בכלל, וטוב לו להודות לה' אף על הרעה.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

בפרקים הקודמים בארנו, כי אהבת הזולת והגאולה - צועדות שלוכות זרוע, השבוע נפנה את המבט לסיפור מופלא שאותו סיפר הרב אהרן מרגלית שליט"א, ויש בכוחו להמחיש עד כמה לב רגיש יודע להרגיש בצער הזולת.

היה זה לפני מספר חודשים. התבקשתי לרכוש מספר מוצרים שהיו חסרים בבית, לפיכך ירדתי למכולת השכונתית עברתי בין המדפים ומילאתי את העגלה עם הפריטים הנדרשים. כשסיימתי לקחת את כל המוצרים המופיעים ברשימת הקניות, צעדתי לכיוון הקופה. ומאחר ומדובר במכולת שכונתית, באותה שעה הייתה שם קופאית אחת בלבד והתור לא היה קצר. על אף שמייהרתי מעט, לא הייתה לי ברירה, ולפיכך תפסתי את מקומי בתור והמתנתי בסבלנות, עד שיגיע תורי.

לפני נעמד יהודי בן תורה עם שקית קטנה, בה הכניס מספר מוצרים בודדים. התור התקדם לאט, וכולנו המתנו דקות ארוכות. ואז כאשר סוף כל סוף הגיע תורו של אותו יהודי שעמד לפני להעביר את חפציו בקופה הוא עזב לפתע את התור במהירות, הניח את השקית עם המוצרים, שאותם ביקש לרכוש בצד ויצא מהמכולת.

אף אחד מהקונים שנכחו בחנות לא הבין לפשר מעשיו, הרי הוא המתין כמונו דקות ארוכות, ומדוע דווקא כשהגיע לבסוף תורו, הוא החזיר את הדברים ויצא מהמקום?

אף אחד לא הבין לפשר מעשיו, אך מאחר שאותו אחד ויתר על תורו, לפיכך הגיע תורי, ואני התחלתי בהוצאת המוצרים מתוך העגלה והעברתם בקופה. לאחר קבלת החשבון שילמתי על הקנייה ויצאתי מהמכולת. והנה, ביציאה מהמכולת רואה אני את אותו יהודי עומד וממתין בחוץ. אני מביט בו ומסתקרן כולי להבין למעשיו התמוהים. לבסוף לא יכולתי יותר להתאפק, ניגשתי אליו ושאלתי אותו: "רבי יהודי, אוכל לשאול אותך בבקשה שאלה אחת קטנה?" "בבקשה", השיב הלה. "אנא ממך, אל תסתיר ממני דבר. ברור שיש דברים בגו - מדוע עזבת את התור בפתאומיות והחזרת את המוצרים, שביקשת לרכוש? הרי בדיוק הגיע תורך, אחרי שחיכת כל כך הרבה זמן, ומדוע דווקא אז יצאת מן החנות?"

מידענו הרכין את ראשו בענווה ואמר: "היות ששאלת - אסביר לך מדוע כך נהגתי."

"רעייתי הבחינה, כי חסרים בבית מטרנה וטיטולים לתינוק הקטן שלנו, היא ביקשה ממני שארד אל המכולת ואביא כעת את המוצרים. אני יודע אם הבחנת, אבל באותו הרגע שבו הגיע תורי להעביר את החפצים בקופה, הודיעה הקופאית לאחראי המשמרת באותה שעה, כי היא סיימה את עבודתה היום, והמשמרת שלה הסתיימה, והיא ממחרת לשוב לביתה לאחר יום מעיף. היא קמה ממקומה ויצאה מן החנות, ובמקומה ביקש אחראי המשמרת מאחת העובדות שתתפקד כקופאית במקומה. עובדת זו היא תושבת שכונתנו, והיא ישבה כעת בקופה וחיכתה שאעביר את מה שרכשתי, אך אותה אישה ידועה לכל בשכונתנו כאחת אשר שנים רבות כבר לא זכתה לילדים, וכבר שנים רבות שהיא מפצירה, בוכה ומתפללת לבורא עולם, שיזכה אותה בפרי בטן".

"מיד כשראיתי אותה, הבנתי וידעתי כי בעת שאעביר לידה את המטרנה והטיטולים בקופה, צער גדול ימלא את ליבה ויעלה עד לשמיים. אין לי צל צלו של ספק, שלהחזיק טיטולים ומטרנה בידיים, כשאין לך ילדים, ואת כמהה עד עמקי נשמתך לכך - וזה הכאב המר ביותר! על כן עזבתי מיד את הקופה והנחתי את הדברים בצד, כדי שהיא לא תבחין בדבר, ובלבד שלא לגרום צער לאותה אישה. את המצרכים אקנה במקום אחר."

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ולא יבין אלהי יעקב". ואומר (יחזקאל ח) "הראית בן אדם אשר זקני בית ישראל עושים בחשך וגו' כי אומרים וגו' עזב ה' את הארץ".

ברוך המקום ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים, כשם שהם עוברין עבירות בחדרי חדרים ובמסתרים ובמקום חושך וטמון, כך הקדוש ברוך הוא יחפש עונותיהם מתוך אורות ונרות, שנאמר (צפניה א) "בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות ופקדתי על האנשים הקופאים על שמריהם האומרים בלבכם לא יטיב ה' ולא ירע" לכך נאמר הדרה.

דבר אחר, הדרה, אל תקרי הדרה אלא חזרה שחוזרין על העבירות ועושין אותן כמה פעמים, לכך נאמר הדרה. מאי המונה, אלו שהולכין המונים המונים, חמשה חמשה ועשרה עשרה, וגונבים וגוזלים ומונים זה בפני זה ואין להם בושה לא מפמליא של מעלה ולא מפמליא של מטה ונשבעין לשקר ומכחישין בב"ד, לכך נאמר המונה.

ומה שאונה, זה שלום, כל אותן דברים אינן עושין אלא מתוך השלום, לכך נאמר שאונה. ומאי ועלז בה, זה הגיהנם שמשמח ברשעי ישראל, ואז הרי היא נחה מיד. ואתם צדיקי עולם שעשיתם לי רצוני בתורתי בכל יום ויום בואו וראו במפלתן של רשעים גמורים שבישראל וברשעי עכו"ם מכחישי התורה. כמו כן הוא שנאמר (ישעיה מ"א) "תזרם ורוח תשאם וגו' ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

רבנו של עולם, אין לי יכולת לפרוע להם דיי כפי עונש שלהם, ואין כל העולם כולו יכול ליתן להם די פורענותם. והלא בעל הלשון הרע הזה חטא מן הארץ עד לרקיע, אלא שגר בו חיצין מלמעלה תחלה ואחר כך יקבל ממני גחלי רתמים מלמטה, שנאמר (תהלים ק"כ) "מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים". ואין גבור אלא הקדוש ברוך הוא יתברך שמו לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר (דברים י) "הא- ל הגדול הגבור והנורא". גבור הוא ועושה נוראות. ואומר (ישעיה מ"ב) "ה' כגבור יצא".

הרשעים גמורים, הרי הן בתוך הגיהנם כציר ומוריים בתוך הקדירה, מה קדירה זו כיון שנותנין בתוכה ציר או מוריים מיד היא נחה, כך הגיהנם כיון שנותנין בה פושעי ישראל מיד היא נחה. כיצד, כשהיא מתרגשת אומר לה הקדוש ברוך הוא למה ועל מה את מתרגשת, אמרה לפניו רבונו של עולם תן לי המכירין בה ועוברין עליה. והיה הקדוש ברוך הוא משיא לגיהנם בדברים ואומר לה, שמא אין לך מקום אל פושעי ישראל.

באותה שעה אמרה גיהנם לפניו; רבונו של עולם, והלא נשבעת לי להרחיב אותי, שנאמר (ישעיה ה) "לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה לבלי חוק" וגו'. ואין לכן, אלא שבועה, שנאמר (שמואל א, ג) "ולכן נשבעתי לבית עלי". ומה תלמוד לומר "וירד הדרה והמונה" (ישעיה ה), אלו שעוברין עבירה בחדרי חדרים במקום הטמון ואומר מי רואני ומי יודעני, שנאמר (שם כ"ט) "והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו", ואומר (תהלים צ"ד) "ויאמרו לא יראה י-ה

ברוך המקום ברוך הוא שבחר בחכמים ובתלמידיהם ובתלמידי תלמידיהם ומקיים עליהם במדה שאדם מודד בה מודדין לו, כשם שהם יושבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהוא פנוי להם וקוראים ושונין לשם שמים ויראה בלבם ומחזיקין דברי תורה בפיהם ומקיימין עליהן הפסוק (איכה ג) "טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו" וגו', כך כביכול אפילו אם הם ישאלו את כל העולם כולו בשעה אחת הוא נותן להם מיד, שנאמר (תהלים ב) "אספרה אל חק ה' אמר אלי בני אתה וגו' שאל ממני ואתנה גוים נחלתך ואחזתך אפסי ארץ". אבל מדת הרשעים אינו כן, שנאמר (שם א) "לא כן הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח".

ברוך המקום ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים, כשם שהרשעים מספרים לשון הרע ועולה עד כסא הכבוד, כמו כן יורדין מלאכים מפני הגבורה ונוטלין אותן הרשעים ומשליכין אותן לתוך עומקה של גיהנם, באותה שעה משיבה גיהנם ואומרת לפני הקדוש ברוך הוא;

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

לרבי חיים פינטו הקטן זיע"א, לא היה משמש קבוע. מידי פעם בפעם דאג להחליף את הגבאים והמשמשים שלו. היו לכך שתי סיבות: האחת היא שהוא סירב רצה להשתמש הרבה ביהודי מבלי לשלם לו תגמול כספי או כל תגמול אחר (אף אם עשיר היה משמש אותו, רבי חיים פינטו דאג לתת לו איזו שהיא טובת הנאה). הסיבה השניה נבעה מכך שרבי חיים חשש שלאחר שהוא יתרגל לאותו יהודי שמסייע לו בעבודת הקודש, כי אולי ח"ו הוא יפגע בכבודו מתוך הרגל, ולכן העדיף לקיים תחלופה מתמדת של גבאים ומשמשים.

כמובן שיהודים רבים ביקשו לזכות ולשמש את הצדיק, לחזות במעשיו הכבירים וליהנות מצילו ומזכותיו הכבירות, עד שימים וחודשים היו ממתנינים לתורם. מסופר שפעם אחת שימש אותו אדם אחד ששם משפחתו 'אוחנה' כבר זמן רב. באחד הימים קרא לו רבי חיים ואמר לו: זהו! הגיע הזמן שתפסיק. רבי חיים זיע"א נתן לו מעט כסף לסיום עבודתו ואמר לו: "אל תדאג לעתידך, מסכום קטן זה אתה עוד תעשיר..." וכך הוה. מר אוחנה העשירי מאד וגם האריך ימים.

בעל גבורות

פעם אחת הגיע תורו של אדם בשם ר' ישועה דרעי לשמש את הצדיק. לאחר שהרב הודיע לו על כך שהוא ישמש אותו במשך כמה ימים, הגיע לפתע יהודי עשיר שהיה איש אלים ואמר לישועה: אני רוצה כעת לשמש את הרב. לכן, תישאר אתה בביתך ואני אשמשנו. ישועה תמה על פשר הדבר: זה עידן ועידנים אני ממתין לשמש את הרב ואתה פתאום רוצה ליטול זאת ממני?! אותו עשיר השיב לו בדברי תקיפות: אם לא תיתן לי לשמש את הרב אכה אותך מכות נמרצות. ישועה פחד מאימי העשיר והסכים למלאות את בקשתו. לאחר יום אחד חזר העשיר אל ישועה וביקש ממנו סליחה. "אני לא יכול לשמש את הרב, זו עבודה מאד קשה" אמר העשיר.

למה? - שאל ישועה. ואתו גביר סיפר לו דברים כהוייתן:

כשהתחלתי לשמש את הרב שאל אותי הרב: למה אתה רוצה לשמשני, כדי שתכיר הרבה אנשים? או כדי שתוכל לאכול הרבה (שכן כידוע, רבי חיים היה נכנס לבתים רבים כדי לגבות צדקה לעניים, ובכל מקום הגישו לו מיני מזונות, רבי חיים היה טועם מעט, ואת הנותר היה מצוה על משמשו לאכול) ואני השבתי לו - מספר הגביר - שאיני רוצה לאכול כלל.

במשך כל אותו היום עברו על העשיר צרות רבות והוא התעייף מאד, כי כל עייפותו באה מאת ה', על שנטל את מקומו של אדם אחר. ובלילה פנה אליו רבי חיים ואמר לו: ה' נתן לך גבורה כדי שתעבוד אותו ולא כדי שתהיה אלים ותזרוק אדם אחר. תחזור למקומך ואל תעז יותר לבוא לשמשני, וליטול מקום של אדם אחר.